

А БЕ ТКА

КЛІНІЧНИХ НАВИЧОК
НАДАВАЧА ПМД

АБЕТКА

КЛІНІЧНИХ НАВИЧОК НАДАВАЧА ПМД

Автори:

Вадим Вус, Ірина Волошина, Ігор Заставний, Анастасія Ходан,
Тетяна Черниш, Олена Ігнащук, Юлія Дунаєвська

ЗМІСТ ПОСІБНИКА

Вступ	5
-------------	---

Клінічні навички: оцінювання

Антропометрія	8
Аускультация	9
Визначення гостроти зору, базовий огляд ока	10
Вимірювання артеріального тиску	11
Вимірювання температури тіла (термометрія)	12
Гінекологічний огляд	13
Забір біологічного матеріалу	14
Забір мазків	15
Збір анамнезу та скарг	16
Зняття та оцінювання аудіограми	17
Зондування шлунка	18
Інтерпретація рентгенограми	19
Огляд загальний	20
Огляд посистемний	21
Отоскопія	22
Офтальмоскопія	23
Оцінювання больового синдрому	24
Оцінювання дихання	25
Оцінювання набряків	26
Оцінювання прохідності дихальних шляхів	27
Оцінювання сенсорики і моторики	28
Оцінювання серцево-судинного ризику	29
Оцінювання стану психічного здоров'я	30
Оцінювання стану свідомості	31
Оцінювання стану шкіри	32
Пальпація	33
Пальцевий ректальний огляд	34
Проба Дікс-Холпайка	35
Пульсоксиметрія	36

Реєстрація та аналіз електрокардіографії (ЕКГ).....	37
Робота з аналізаторами, мікроскопом і центрифугою.....	38
Спірометрія та пікфлоуметрія.....	39
Швидкі тести (експрес-тести).....	40
FAST-протокол.....	41

Клінічні навички: ведення

Ведення больового синдрому.....	43
Ведення опіків.....	44
Ведення ПНПР-розладів і станів.....	45
Видалення поверхневих сторонніх тіл з ока.....	46
Дефібриляція.....	47
Допомога в разі гіпер/гіпотермії.....	48
Допомога в разі гострої дихальної недостатності.....	49
Допомога в разі епілептичного нападу.....	50
Допомога в разі непритомності.....	51
Допомога в разі отруєння.....	52
Допомога в разі передозування наркотичними засобами.....	53
Допомога в разі травм грудної клітки.....	54
Допомога в разі хронічної дихальної недостатності.....	55
Допомога за різних серцево-судинних станів.....	56
Допомога за шоківних станів.....	57
Допомога під час пологів.....	58
Забезпечення прохідності дихальних шляхів.....	59
Імобілізація кінцівок.....	60
Катетеризація сечового міхура.....	61
Малі хірургічні втручання.....	62
Менеджмент ран.....	63
Оксигенотерапія.....	64
Прийом Еплі.....	65
Проведення ін'єкцій.....	66
Промивання вуха.....	67
Профілактика і лікування пролежнів.....	68
Розтин паратонзиллярного абсцесу.....	69
Серцево-легенева реанімація (СЛР).....	70
Тимпаноцентез.....	71

Інші важливі навички

Вакцинація	73
Використання ICPC-2	74
Відмова від куріння: модель трьох «А»	75
Дотримання холодового ланцюга	76
Інтегроване ведення дітей	77
Інфекційний контроль	78
Консультавання з питань грудного вигодовування	79
Методика комунікації ISBAR	80
Мотиваційне інтерв'ювання	81
Превенція	82
Призначення фармакотерапії	83
Принципи дистанційного консультування	84
Принципи медицини, заснованої на свідченнях	85
Стерилізація обладнання	86
Транспортування пацієнтів	87
Тріаж	88
Формулювання діагнозу	89

ВСТУП

Перша ідея цієї абетки з'явилася у 2020 році, коли україно-швейцарський проект «Розвиток медичної освіти» готував закупівлю обладнання в Лабораторії клінічних навичок пілотних закладів вищої медичної освіти.

Якими клінічними навичками мають володіти майбутні надавачі медичної допомоги на первинному рівні (лікарі загальної практики – сімейної медицини, медичні сестри і медичні брати, педіатри тощо) в Україні? Таким було ключове питання-завдання, яке нам потрібно було розв'язати. Мова йшла як про рівень бакалавра – для медичних сестер і медичних братів, а для лікарів – магістерського ступеня «Медицина», і пізніше – по завершенню інтернатури й отримання сертифіката лікаря сімейної медицини. Міжнародні переліки клінічних навичок нам не були корисні. Оскільки вони не відображали пріоритетів й українського контексту, нам важливо було сфокусуватися саме на тих прогалинах, які є в компетенціях молодих лікарів в Україні, щоб посилити відповідні ланки в їхній освіті. В Україні ми не віднайшли нікого, хто міг би нам дати посилання на документ, який вже кимось розроблений і використовується.

Тож ми звернулися до Академії сімейної медицини України – по суті, професійної асоціації сімейних лікарів, яка об'єднує як практикуючих лікарів (які завзято і майстерно роблять свою роботу, надихають інших цінувати сімейну медицину, діляться знаннями й досвідом, здобувають міжнародний досвід і привносять найкращі практики в українську медичну допомогу), так і освітян. Наш запит до них був: які клінічні навички найнеобхідніші в Україні для сімейних лікарів, які щойно завершили першу сходинку в освіті? І яке обладнання потрібне, щоб ці навички відпрацювати в Лабораторії клінічних навичок чи в симуляційному центрі?

Поки ми випрацьовували закупівлю на основі списку навичок, який люб'язно розробила Академія, отримали зворотний зв'язок і від практикуючих лікарів і від освітян, що такий перелік навичок не можна лишати без уваги і використовувати лише для закупівлі, оскільки він є цінним і його дуже не вистачає як для навігації по безперервному професійному розвитку лікарів, медичних сестер і всіх, хто працює на первинній ланці, так і для студентів, інтернів і освітян. Така абетка може бути хорошим дороговказом для лікарів інтернів і їх менторів, щоб планувати роботу в інтернатурі і відстежувати прогрес у здобутті автономності у практикуванні цих навичок.

Тож ми перейшли до формування документа «Абетка клінічних навичок», але ще не в тому вигляді, який ви зараз тримаєте в руках. Знову ж таки, Академія сімейної медицини України, а особливо Вадим Вус, Ірина Волошина наповнили навички описом і додали варті уваги посилання, дотичні до окремої навички.

Впорядковуючи інформацію, нам здалося, що перелік клінічних навичок може мати логіку і вигляд як періодична система хімічних елементів*: в кожній навички буде свій номер і ця таблиця прикрашатиме стіну кафедри сімейної медицини, як періодична таблиця* кабінети хімії.

За 2021–2023 роки ми збирали зворотний зв'язок в освітян, практиків, інших міжнародних проєктів, презентуючи Абетку на різних заходах – Азовській школі сімейної медицини (у 2021 році в Бердянську), Форумі медсестер та медбратів (червень 2021), на конференції, яку проводили ВООЗ, МОЗ та інші організації. Лікарі, медичні сестри, управлінці були в захваті від структурованості й викладу того, що більшість із них робить роками, навчаючи молодших колег. Кажуть, що це чудова мапа – навігація, яка може спростити й водночас посилити професійну діяльність: таблицю можна використовувати в процесі планування тренінгів для команди надавачів допомоги, оцінюючи навички тощо.

Ми також вдячні Анастасії Ходан і Ігорю Заставному, які на завершальному етапі впорядкування навичок доповнили й уточнили як перелік навичок, так і посилання на релевантні джерела.

Ми ж сприймаємо цей перелік навичок як орієнтир (а не безумовну істину) для надавачів первинної медичної допомоги (команди – згідно з наказом 504) і на рівні закладу (в умовах нормативного поля 2023 року) визначати, що є першочерговою зоною відповідальності медичної сестри, а що – лікаря. Ми також сприймаємо цю Абетку як перший крок до професійних стандартів сімейного лікаря, медичної сестри первинки тощо, але також і можливість до поглиблення й уточнення кожної навички (і, по суті, медичної допомоги, яка надається людині). Ми впевнені, що з «наступним прочитанням», коли Абетку візьме в руки фахівець зі свіжим поглядом і критичним (конструктивно критичним) розумом, то виявить такі клінічні навички, яких наразі бракує в цій дуже першій версії. Більше того, система охорони здоров'я формує нові відповіді викликам, які з'являються через нові віруси, зміну клімату, новий епідемічний профіль країни, через міграцію й зовнішні чинники (такі як війна), тож не виключаємо, що в наступні роки перелік навичок поповнюватиметься.

Тож ми вас запрошуємо залишати відгук на цю Абетку у **формі** (QR-код внизу сторінки), або на Facebook-сторінці україно-швейцарського проєкту «Розвиток медичної освіти».

**Завжди спрагла до розвитку і щиро ваша –
команда україно-швейцарського проєкту
«Розвиток медичної освіти»**

Залишити відгук

* Тривалий час відома як «таблиця Менделєєва», однак в усьому розвиненому світі використовується назва «періодична таблиця елементів».

КЛІНІЧНІ
НАВИЧКИ:
ОЦІНЮВАННЯ

Антропометрія

Вимірювання тіла людини та його частин

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Вимірювання зросту, ваги, окружності грудної клітки, голови, живота й тазу та інше з метою встановлення вікових, статевих, расових та інших особливостей фізичної будови</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Практичне заняття</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Національне дослідження здоров'я та харчування (NHANES). Посібник з проведення антропометричних процедур https://cutt.ly/hWiwhu6</p> <p>Посібник з антропометрії: практичний інструмент для розробників, менеджерів і виконавців програм https://cutt.ly/PWiwk5D</p>

Аускультация

2

Ак

Аускультация

Метод дослідження, що полягає у вислухованні звукових явищ, які виникають в організмі людини

Для чого застосовується?	Вислуховування і трактування звукових феноменів серця, легень, судин, живота
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Тренінги, контрольні завдання для трактування випадково підібраних звукових феноменів
Посилання на корисні джерела	<p>Базовий посібник з аускультатії грудної клітки https://cutt.ly/VWiwz9v</p>
	<p>На шляху до стандартизації номенклатури легневих звуків https://cutt.ly/7WiwvXy</p>
	<p>Відеолекція «Респіраторні захворювання». Олександр Катілов https://cutt.ly/AWiwmsp</p>

Визначення гостроти зору, базовий огляд ока

Визначення здатності ока розрізняти дві точки на мінімальній між собою відстані

Для чого застосовується?	Перевірка функції зору
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття

Посилання на корисні джерела

Основи офтальмологічного обстеження та перевірки зору

<https://cutt.ly/zWiwRXz>

Комплексне обстеження очей і зору для дорослих

<https://cutt.ly/wWiwUQs>

Базова перевірка зору

<https://cutt.ly/eWiwOR3>

Обстеження очей та зору

<https://cutt.ly/7WiwAAW>

Як перевірити гостроту зору у пацієнта

<https://cutt.ly/JWiwDAm>

Вимірювання артеріального тиску

Артеріальний тиск, який заміряється на артеріях і визначає силу тиску крові на стінках артерій під час систоли та діастоли серцевого м'яза

Для чого застосовується?	Для отримання показників артеріального тиску
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	<p>Нові рекомендації АНА щодо вимірювання артеріального тиску https://cutt.ly/dWiwJc3</p>
	<p>Гіпертонія у дорослих: діагностика та лікування https://cutt.ly/jWiwZ4N</p>

Вимірювання температури тіла (термометрія)

Визначення теплового стану організму людини

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Отримання показника температури тіла людини</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Практичне заняття</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Нові стандарти для приладів для вимірювання температури тіла людини https://cutt.ly/rvLt1rb</p> <p>Управління температурою https://cutt.ly/7vLypeX</p> <p>Вимірювання температури тіла https://cutt.ly/evLyTjl</p>

Гінекологічний огляд

6

Go

Гінекологічний огляд

Огляд жіночих статевих органів

Для чого застосовується?	Оцінювання стану жіночих статевих органів
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Стажування з акушером чи гінекологом
Посилання на корисні джерела	<p>Сечостатевий анамнез та огляд https://cutt.ly/VvMfEoj</p>
	<p>Загальний гінекологічний огляд https://cutt.ly/PvLo1VZ</p>

Забір біологічного матеріалу

7

ЗбМ

Забір
біологічного
матеріалу

Лабораторні аналізи

Для чого застосовується?	Отримання біологічного матеріалу для подальшої діагностики
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Аналіз сечі

<https://cutt.ly/7vLdgC6>

Як зробити аналіз сечі

<https://cutt.ly/jvLdkLU>

Венепункція: як взяти кров

<https://cutt.ly/xvLdbYN>

Забір капілярної крові

<https://cutt.ly/9vLdcol>

Забір мазків

Лабораторні аналізи

Для чого застосовується?	Отримання біологічного матеріалу для подальшої діагностики
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	<p>Як правильно відбирати, зберігати та транспортувати зразки для тестування на коронавірус SARS-CoV-2</p> <p>https://cutt.ly/2vMfG3D</p>

Збір анамнезу та скарг

9

Зас

Збір анамнезу та скарг

Метод опитування

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Збір інформації про стан пацієнта</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Практичне заняття</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Збір анамнезу (на прикладі пацієнта) https://cutt.ly/qvMfJYT</p> <p>Збір анамнезу https://cutt.ly/dwak8PJ1</p> <p>Калгарі-Кембриджська модель медичної консультації https://cutt.ly/iwmj5huv</p>

Зняття та оцінювання аудіограми

Графічне зображення слухової функції

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Оцінювання ступеня порушень у слуховому аналізаторі</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Практичне заняття</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Скринінг та інтерпретація аудіометрії https://cutt.ly/wvMfL0w</p> <p>Читання аудіограми https://cutt.ly/ivMfMKr</p>

Зондування шлунка

Введення зонду через ніс у шлунок

Для чого застосовується?	Дослідження вмісту шлунка та проведення харчування
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	<p>Демонстрація навички користування назогастральним зондом https://cutt.ly/XvMf4oN</p>
	<p>Введення назогастрального зонда https://cutt.ly/vvMf5gJ</p>

Інтерпретація рентгенограми

Тлумачення рентгенівських знімків

Для чого застосовується?	Для оцінювання стану рентгеноконтрастних структур тіла
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Стажування з трактування від 100 зображень
Посилання на корисні джерела	<p>Читання рентгенограм грудної клітки в первинній медичній допомозі https://cutt.ly/svMf01D</p>
	<p>Інтерпретація рентгенівських знімків грудної клітки https://cutt.ly/rwaoPvVn</p>

Огляд загальний

Візуальне оцінювання стану людини

Для чого застосовується?	Виявлення змін чи відхилень від норми
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття

Посилання на корисні джерела

Загальний фізичний огляд для випускників-медиків
<https://cutt.ly/2vC18zO>

Обстеження пацієнта
<https://cutt.ly/5vC15Xp>

Загальний огляд та життєві показники
<https://cutt.ly/zvCOq6i>

30-хвилинне повне обстеження
<https://cutt.ly/1vCOod9>

Огляд ПОСИСТЕМНИЙ

14

Ос
Огляд по-
системний

Візуальне оцінювання стану окремих систем людини

Для чого застосовується?	Виявлення змін чи відхилень від норми в окремих системах людини
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	<p>Відеопосібники з різних клінічних обстежень https://cutt.ly/Owapdwnk</p>

Отоскопія

15

ОТ
Отоскопія

Огляд зовнішнього слухового проходу і барабанної перетинки за допомогою спеціальних інструментів

Для чого застосовується?	Виявлення змін чи відхилень від норми в стані зовнішнього та середнього слухового проходу, барабанної перетинки
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	Отоскопія (огляд вуха) https://cutt.ly/tvMgqAk

Офтальмоскопія

Обстеження, що дає змогу дослідити внутрішню структуру очного дна

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Виявлення змін чи відхилень від норми внутрішніх структур ока (кришталік, сітківка, склисте тіло, зоровий нерв)</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна та післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Тренінг кожні 5 років</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Офтальмологічне обстеження https://cutt.ly/jvMgtUt</p>

Оцінювання больового синдрому

Аналіз патологічного стану, що супроводжується появою гострих больових відчуттів

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Для підбору адекватної тактики ведення (знеболення, психосоціальні втручання)</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна та післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Практичне заняття</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Оцінювання болю https://cutt.ly/OvCDXld</p> <p>Інструмент для оцінювання болю https://cutt.ly/mvCDVsO</p> <p>Оцінювання болю https://cutt.ly/jvCDNY7</p> <p>-</p>

Оцінювання ДИХАННЯ

Вимірювання параметрів та вікових норм

Для чого застосовується?	Оцінювання функціональної здатності дихальної систем
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	<p>Оцінювання дихання під час медсестринського обстеження https://cutt.ly/yvC8iFt</p>
	<p>Оцінювання дихання https://cutt.ly/gvC8asE</p>

Оцінювання набряків

Аналіз накопичення рідини в тканинах

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Для визначення тактики зменшення набряків або причини, яка їх викликала</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Практичне заняття</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Оцінювання набряків. Загальний огляд пацієнта https://cutt.ly/gvVili4</p> <p>Шкала оцінювання точкових набряків https://cutt.ly/DvViPWG</p>

Оцінювання прохідності дихальних шляхів

Обстеження дихальних шляхів, що дає змогу визначити прохідність й оцінити ризик погіршення здатності пацієнта захищати свої дихальні шляхи за допомогою ефективного кашлю та блювотного рефлексу

Для чого застосовується?	Для усунення перешкоди для потоку повітря в дихальних шляхах
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна і післядипломна освіта
Як саме формується?	Щорічні тренінги
Посилання на корисні джерела	<p>Управління дихальними шляхами https://cutt.ly/rvVfA77</p>
	<p>Основи управління дихальними шляхами. Клінічні навички для студент(ок/ів)-медсестер(медбратів) https://cutt.ly/5vVfGpd</p>

Оцінювання сенсорики і моторики

Частина неврологічного огляду

Для чого застосовується?	Усунення порушень у чутливій та руховій сфері
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття

Посилання на корисні джерела

Моторне, сенсорне та рефлекторне обстеження
<https://cutt.ly/FvCZa2b>

Неврологічне обстеження
<https://cutt.ly/MvCZfLx>

Як зробити моторний огляд
<https://cutt.ly/VwmjCG3G>

Неврологічний огляд для сімейного лікаря
<https://cutt.ly/uwSqQaVS>

Оцінювання серцево-судинного ризикy

Використання шкал, артеріального тиску, масоростового індексу, окружності талії

Для чого застосовується?	Надання рекомендацій для запобігання ускладнень
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття

Посилання на корисні джерела

Оцінювання ризику
<https://cutt.ly/tvCXiB1>

Нові підходи до оцінювання серцево-судинного ризику
<https://cutt.ly/CvCXhPn>

Допомога у прийнятті рішень: який інструмент оцінювання ризику використовувати для свого пацієнта для профілактики ССЗ
<https://cutt.ly/dvCXalv>

10 ключових моментів для оцінювання серцево-судинного ризику
<https://cutt.ly/evCXdXy>

Оцінювання стану психічного здоров'я

Комплекс неврологічних методів обстеження

Для чого застосовується?	Для оцінювання психічного стану
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	<p>Онлайн-курс «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги із використанням керівництва mhGAP» https://cutt.ly/kwmjBS2f</p>

Оцінювання стану свідомості

Комплекс тестів оцінювання змін свідомості

Для чого застосовується?	Для визначення рівня порушень свідомості
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Щорічні тренінги
Посилання на корисні джерела	<p>Рівні оцінювання свідомості для медичних сестер https://cutt.ly/0vVxa4j</p> <p>Змінений психічний стан: поширені причини та перші кроки https://cutt.ly/lvVxgG9</p> <p>Шкала коми Глазго https://cutt.ly/yvVxkjP</p>

Оцінювання стану шкіри

25

ОШ

Оцінювання стану шкіри

Оцінювання параметрів шкіри

Для чого застосовується?	Виявлення змін шкіри
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	<p>Оцінювання шкіри https://cutt.ly/LvVz5ZI</p> <p>Приклад обстеження шкіри https://cutt.ly/VvVxr1j</p>

Пальпація

26

Пц
Пальпація

Клінічний метод дослідження, заснований на обмацуванні поверхні досліджуваного органа

Для чого застосовується?	Для виявлення різних властивостей досліджуваного органа
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Щорічні тренінги
Посилання на корисні джерела	<p>Огляд шлунково-кишкового тракту — пальпація живота https://cutt.ly/avVbTeo</p>

Пальцевий ректальний огляд

27

Про
Пальцевий
ректальний
огляд

Дослідження заднього проходу та ампули прямої кишки за допомогою пальця

Для чого застосовується?	Оцінювання стану передміхурової залози, вмісту прямої кишки, як елемент гінекологічного огляду
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Одноденне стажування з лікарем проктологом
Посилання на корисні джерела	<p>Проведення пальцевого аноректального обстеження (D.A.R.E.) https://cutt.ly/pvVTeOh</p>

Проба Дікс-Холпайка

Метод переміщення отолітів у задньому напівколовому каналі

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Діагностика доброякісного пароксизмального позиційного запаморочення (ДППЗ)</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна та післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Тренінг кожні 5 років</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Проба Дікс-Холпайка та маневр Еплі для оцінювання й лікування ДППЗ https://cutt.ly/MvLpLsN</p> <p>Запаморочення: підхід до оцінювання та лікування https://cutt.ly/WvMfATm</p> <p>Настанова 00858. Доброякісне пароксизмальне позиційне головокружіння (ДППГ) https://cutt.ly/Kwmy1Spz</p>

Пульсоксиметрія

29

ПК

Пульс-
оксиметрія

Неінвазивний метод моніторингу насичення (сатурації) гемоглобіну артеріальної крові киснем SaO₂

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Для оцінювання оксигенації організму</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна та післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Тренінг, одноразово</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Пульсоксиметрія https://cutt.ly/bvVbLXx</p> <p>Пульсоксиметр: як правильно користуватись? https://cutt.ly/cwSqHG8h</p>

Реєстрація та аналіз електрокардіографії (ЕКГ)

Метод графічної реєстрації з поверхні тіла електричних явищ, які виникають у серцевому м'язі під час його діяльності

Для чого застосовується?	Для оцінювання ритму, провідності, збільшення камер серця, кровопостачання серцевого м'яза
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття

Посилання на корисні джерела

Як записати електрокардіографію (ЕКГ)
<https://cutt.ly/qvVm71u>

Інтерпретація електрокардіографії (ЕКГ)
<https://cutt.ly/wvVQqmc>

Основи електрокардіографії (ЕКГ)
<https://cutt.ly/TvVQux6>

Як читати ЕКГ: тлумачення ЕКГ для медсестер
<https://cutt.ly/WvVQpeH>

Як тлумачити ЕКГ: метод п'яти кроків
<https://cutt.ly/EvVQsX3>

Аномальні серцеві ритми
<https://cutt.ly/xwmaCbhh>

Робота з аналізаторами, мікроскопом і центрифугою

Опанування навичок роботи з лабораторним обладнанням

Для чого застосовується?	Для самостійного проведення простих лабораторних досліджень
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тижневе стажування в лабораторії

Посилання на корисні джерела

Як працює центрифуга
<https://cutt.ly/5vVY0vx>

Центрифугування.
Методи розділення.
Фізика
<https://cutt.ly/2vVY809>

Базове налаштування та використання мікроскопа
<https://cutt.ly/uvVY6IR>

Спірометрія та пiкфлоуметрія

Фізичний метод оцінювання функціональної здатності дихальної системи

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Диференційна діагностика станів дихальної системи</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна та післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Тренінг</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Спірометрія: як пройти тест на функцію легень https://cutt.ly/avVnZnh</p> <p>Легеневі функціональні тести https://cutt.ly/2vVOaNY</p>

Швидкі тести (експрес-тести)

Швидке долабораторне та лабораторне оцінювання показників крові, сечі, калу та інших рідин/виділень організму

Для чого застосовується?	Для швидкого оцінювання лабораторних показників (до 15 хв)
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг. Щоразу після отримання нових тест-систем і кожні 5 років

Посилання на корисні джерела

Як проводити тест на COVID-19

<https://cutt.ly/B7QFhQf>

Аналіз сечі

<https://cutt.ly/v7QFFN8>

Алгоритм експрес-діагностики стрептококового тонзиліту з використанням Cito Test Strep A

<https://cutt.ly/sWoDDDU>

Проведення аналізу на приховану кров у калі

<https://cutt.ly/i7QGiuh>

Етапи діагностики та алгоритм проведення тестування на ВІЛ за допомогою швидких тестів

<https://cutt.ly/iwmaGnP1>

Тестування на ВІЛ швидкими тестами

<https://cutt.ly/GwmaHenF>

FAST-протокол

Метод швидкого ультразвукового дослідження

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Швидке оцінювання стану в критичних ситуаціях з виявленням вільної рідини в черевній, плевральній та перикардіальній порожнинах</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна та післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Тренінг</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Фокусоване оцінювання за допомогою сонографії для травми https://cutt.ly/PvVOP8s</p> <p>Практичні вказівки щодо проведення цілеспрямованого оцінювання з використанням сонографії для травми https://cutt.ly/jvVOFwL</p> <p>Підручник з УЗД: FAST-сканування https://cutt.ly/yvVOJnk</p>

КЛІНІЧНІ
НАВИЧКИ:
ВЕДЕННЯ

Ведення больового синдрому

Контроль та корекція тактики при больовому синдромі

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Для поліпшення якості життя людини з больовими відчуттями</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна та післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Семінар</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Лікування хронічного болю: пошук причини постійного болю https://cutt.ly/6WoJqNB</p> <p>Настанова 00455. Комплексний регіонарний больовий синдром (КРБС) https://cutt.ly/oWpfw4L</p>

Ведення опіків

Огляд, оцінювання стану опікової поверхні

Для чого застосовується?	Для підбору тактики лікування
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Початкове ведення
опіку

<https://cutt.ly/vvVP8Eg>

Амбулаторне
лікування опіків:
профілактика та
лікування

[https://cutt.ly/
fvVArLL](https://cutt.ly/fvVArLL)

Шкірні опіки

<https://cutt.ly/WvVAiDW>

Настанова 00375.
Опікові травми

[https://cutt.
ly/3vVAsOE](https://cutt.ly/3vVAsOE)

Перша допомога в разі
опіків

<https://cutt.ly/fnOJEf9>

Ведення ПНПР-розладів і станів

Втручання, спрямовані на попередження, виявлення та ведення пріоритетних психічних, неврологічних розладів і розладів, пов'язаних зі вживанням психоактивних речовин

Для чого застосовується?	Для раннього виявлення та лікування психічних розладів, ведення стабільних психіатричних пацієнтів, направлення на інші рівні медичної допомоги до профільних спеціалістів, коли це потрібно, профілактики, спрямованої на підтримку психічного здоров'я
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Керівництво mhGAP для ведення ПНПР-розладів у неспеціалізованих закладах охорони здоров'я
<https://cutt.ly/mwmUxHaP>

Що слід знати про психічне здоров'я на первинці
<https://cutt.ly/YwmUxEd0>

Онлайн-курс «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги із використанням керівництва mhGAP»
<https://cutt.ly/kwmjBS2f>

Посібник mhGAP з надання допомоги під час гуманітарних надзвичайних станів
<https://cutt.ly/fwmUcuXW>

Видалення поверхневих сторонніх тіл з ока

4

Взо

Видалення поверхневих сторонніх тіл з ока

Видалення поверхневих сторонніх тіл з кон'юнктиви ока під знеболенням

Для чого застосовується?	Видалення стороннього тіла з кон'юнктиви
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	<p>Видалення стороннього тіла з рогівки https://cutt.ly/VvV9wpY</p>
	<p>Видалення стороннього тіла з рогівки https://cutt.ly/WvV9tu1</p>
	<p>Настанова 00838. Стороннє тіло рогівки https://cutt.ly/rvV9pjz</p>

Дефібриляція

5

ДФ

Дефібриляція

Частина реанімаційних заходів, електроімпульсна терапія

Для чого застосовується?	Для припинення фібриляції шлуночків серця
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг кожні 5 років
Посилання на корисні джерела	<p>Врятувати життя: як користуватись дефібрилятором? https://cutt.ly/HwmalXEF</p> <p>Як користуватися дефібрилятором https://cutt.ly/evN5N6o</p> <p>Базова серцево-легенева реанімація у дорослих https://cutt.ly/BwSrlZjo</p>

Допомога в разі гіпер/гіпотермії

Оцінювання стану, визначення тактики та проведення лікування за патологічних змін температури тіла

Для чого застосовується?	Відновлення нормальної температури тіла
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття

Посилання на корисні джерела

Гіпотермія: діагностика й лікування
<https://cutt.ly/8WoKUIF>

Гіпотермія: симптоми і причини
<https://cutt.ly/EWoLobv>

Настанова 00378.
Реанімаційні заходи в разі переохолодження
<https://cutt.ly/RwaawmdY>

Лихоманка: симптоми і причини
<https://cutt.ly/jWoLRlp>

Лихоманка: діагностика й лікування
<https://cutt.ly/8WoLKk4>

Настанова 00377. Гострі патологічні стани, спричинені високою температурою
<https://cutt.ly/yWoL8jG>

Допомога в разі гострої дихальної недостатності

Оцінювання стану, визначення тактики та проведення лікування в разі дихальної недостатності

Для чого застосовується?	Зменшення ознак дихальної недостатності
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття
Посилання на корисні джерела	<p>Гостра дихальна недостатність https://cutt.ly/LvN4A3y</p> <p>Киснева терапія. Коронавірус COVID-19 (2019-nCoV) https://cutt.ly/PvN4FTI</p>

Допомога в разі епілептичного нападу

Оцінювання стану, визначення тактики та проведення лікування під час судом

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Дії в разі судом та зменшення їх патологічного впливу</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Практичні заняття</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Що робити в разі судом https://cutt.ly/KnOG1jW</p> <p>Перша допомога в разі судом https://cutt.ly/bnOHuTk</p>

Допомога в разі неpritомності

9

ДН

Допомога в разі неpritомності

Оцінювання стану, визначення тактики та проведення лікування неpritомності

Для чого застосовується?	Відновлення свідомості
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття
Посилання на корисні джерела	Перша допомога в разі неpritомності https://cutt.ly/hWoJ51B

Допомога в разі отруєння

Оцінювання стану, визначення тактики (визначення причини й антидоту) та проведення лікування різних отруєнь

Для чого застосовується?	Для дезінтоксикації та уникнення довготривалих наслідків
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття

Посилання на корисні джерела

Настанова 00169.

Харчові отруєння

<https://cutt.ly/TvN4OKz>

Настанова

00887. Отруєння

лікарськими препаратами

<https://cutt.ly/qvN4lmj>

Настанова 00933.

Отруєння чадним газом

<https://cutt.ly/mvMεN04>

Як лікувати отруєння: ознаки та симптоми

<https://cutt.ly/jWoNCT9>

Хімічне отруєння:

перша допомога

<https://cutt.ly/PWoMWzG>

Допомога в разі передозування наркотичними засобами

Оцінювання стану, визначення тактики (визначення причини й антидоту) та проведення лікування впливу наркотичних засобів

Для чого застосовується?	Для дезінтоксикації та уникнення довготривалих наслідків
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття
Посилання на корисні джерела	<p>Настанова 00888. Отруєння, спричинені речовинами, які викликають сп'яніння (алкоголь, наркотичні речовини) https://cutt.ly/NvN4Y9Z</p>

Допомоги в разі травм грудної клітки

Оцінювання стану, визначення тактики лікування в разі травм грудної клітки

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Визначення тактики та лікування травм грудної клітки</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна та післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Тренінг кожні 5 років</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Управління травмою грудної клітки https://cutt.ly/onOH2fF</p> <p>Травма грудної клітки https://cutt.ly/ynOJez2</p>

Допомога в разі хронічної дихальної недостатності

Оцінювання стану, визначення тактики лікування в разі хронічної дихальної недостатності

Для чого застосовується?	Відновлення та підтримка функції органів дихання
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	Настанова 00117. Дихальна недостатність https://cutt.ly/bWo9Zs1

Допомога за різних серцево-судинних станів

Оцінювання стану, визначення тактики лікування серцево-судинних станів

Для чого застосовується?	Відновлення функції серцево-судинних станів
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Щорічний тренінг

Посилання на корисні джерела

Настанова 00056.
Симптоми аритмії та обстеження пацієнта з аритмією
<https://cutt.ly/kWo0rjC>

Настанова 00069.
Гіпертензія: обстеження та стартове лікування
<https://cutt.ly/QWo0htj>

Настанова 00072.
Медикаментозне лікування артеріальної гіпертензії
<https://cutt.ly/JWo0lIK>

Настанова 00078.
Гострий коронарний синдром та інфаркт міокарда
<https://cutt.ly/QWo0cfl>

Настанова 00080.
Ішемічна хвороба серця
<https://cutt.ly/mWo0mzH>

Настанова 00089.
Гостра серцева недостатність і набряк легень
<https://cutt.ly/rWo0EUJ>

Настанова 00088.
Хронічна серцева недостатність
<https://cutt.ly/4Wo0Yj0>

Допомога за ШОКОВИХ СТАНІВ

Оцінювання стану, визначення тактики лікування за шокових станів

Для чого застосовується?	Виведення зі стану шоку
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Щорічний тренінг

Посилання на корисні джерела

Настанова 00301.

Анафілаксія

<https://cutt.ly/wWo5nZt>

Настанова 00117. Дихальна недостатність

<https://cutt.ly/zWo5W15>

Настанова 00089.

Гостра серцева недостатність і набряк легень

<https://cutt.ly/fWo5Ua3>

Настанова 00078.

Гострий коронарний синдром та інфаркт міокарда

<https://cutt.ly/eWo5Ok4>

Допомога під час пологів

Оцінювання стану, визначення тактики та ведення пологів

Для чого застосовується?	Безпечне розродження
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття
Посилання на корисні джерела	<p>Зменшення болю під час пологів https://cutt.ly/SWo1oJ0</p> <p>Вагінальні пологи https://cutt.ly/9Wo1TMA</p>

Забезпечення прохідності дихальних шляхів

Забезпечення достатнього доступу повітря для вентиляції легень

Для чого застосовується?	Відновлення адекватного дихання
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	<p>Управління дихальними шляхами https://cutt.ly/yvV9fWx</p> <p>Допоміжні засоби для дихальних шляхів https://cutt.ly/gvV9hVQ</p>

Імобілізація КІНЦІВОК

Знерухомилення пошкоджених ділянок тіла

Для чого застосовується?	Зменшення больових відчуттів та прискорення загоєння
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Семинар

Посилання на корисні джерела

Як накласти шину
<https://cutt.ly/3wm-ROOKZ>

Імобілізація ліктьового суглоба
<https://cutt.ly/BwmR4SEi>

Імобілізація довгих кісток
<https://cutt.ly/3wmTtFiI>

Клінічні настанови в разі травми та пошкодження кінцівки
<https://cutt.ly/3nOGy2k>

Імобілізація колінного суглоба
<https://cutt.ly/mwmR5RhC>

Імобілізація гомілко-востопного суглоба
<https://cutt.ly/QwmTpuen>

Як зробити слінг
<https://cutt.ly/CwmRKfwG>

Імобілізація суглобів зап'ястка
<https://cutt.ly/9wmTqNvh>

Імобілізація тазостегнового суглоба
<https://cutt.ly/VwmTgllz>

Катетеризація сечового міхура

Постановка сечового катетера

Для чого застосовується?	Для діагностики та лікування захворювань сечового міхура
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг за наявності тренажеру або одноденне стажування
Посилання на корисні джерела	<p>Процедура катетеризації сечового міхура https://cutt.ly/QvV9xyS</p> <p>Як користуватися сечовим переривчастим прямим чоловічим катетером https://cutt.ly/bvN7ok1</p>

Малі хірургічні втручання

Поверхневі хірургічні маніпуляції без входження в порожнини

Для чого застосовується?	Первинна хірургічна обробка ран, розсічення абсцесів, видалення сторонніх тіл
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття
Посилання на корисні джерела	<p>Лікування врослого нігтя на носі https://cutt.ly/lvN7yAW</p>
	<p>Сторонні тіла в шкірі: оцінювання та лікування https://cutt.ly/ZvN7rhH</p>

Менеджмент ран

Оцінювання стану, визначення тактики лікування ран

Для чого застосовується?	Зцілення ран
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Сім кроків до ефективного лікування ран
<https://cutt.ly/9vN7wvs>

Методика оцінювання ран
<https://cutt.ly/NvN46Gk>

Варіант рекомендацій щодо зцілення ран
<https://cutt.ly/4vN45cW>

Догляд за ранами: наука про загоєння ран
<https://cutt.ly/3vN48Bw>

Вибір пов'язки для догляду за ранами
<https://cutt.ly/PvN43Qq>

Поширені запитання про догляд за ранами
<https://cutt.ly/PvN41fd>

Описи ран
<https://cutt.ly/mvMw3mN>

Менеджмент ран і вибір пов'язок
<https://cutt.ly/zvN4V56>

Пролежні: профілактика, оцінювання та лікування
<https://cutt.ly/8vN4KIR>

Застосування кисню в лікувальних цілях та робота з кисневим концентратором

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Лікування гіпоксії</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна та післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Тренінг</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Киснева терапія. Як призначити кисень https://cutt.ly/bvN4RsV</p> <p>Як використовувати кисневий концентратор https://cutt.ly/JnemskE</p>

Прийом Еплі

Метод переміщення отолітів у задньому напівколовому каналі

Для чого застосовується?	Для лікування доброякісного позиційного пароксизмального запаморочення (ДППГ)
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг кожні 5 років

Посилання на корисні джерела

Проба Дікс-Холпайка та маневр Еплі для оцінювання й лікування ДППЗ
<https://cutt.ly/YvVmYkq>

Запаморочення: підхід до оцінювання та лікування
<https://cutt.ly/CvVmOut>

Запаморочення. Маневр Еплі
<https://cutt.ly/9vVmSWG>

Маневр Еплі для лікування запалення голови в разі ДППЗ
<https://cutt.ly/NvVmGh2>

Проведення ін'єкцій

Ін'єкційне введення ліків

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Опанування парентерального введення ліків</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Практичні навички</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Внутрішньом'язові та підшкірні ін'єкції https://cutt.ly/EnOHEvN</p> <p>Переливання крові та внутрішньовенні інфузії https://cutt.ly/BnOHF6o</p>

Промивання вуха

25

ПВ

Промивання
вуха

Очищення слухового проходу рідиною

Для чого застосовується?	Відновлення прохідності зовнішнього слухового проходу
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	<p>Як виконувати промивання вуха (зрошення) https://cutt.ly/5vN4n4N</p>

Профілактика і лікування пролежнів

Визначення ризику розвитку пролежнів, надання рекомендацій з профілактики й лікування пролежнів через зменшення або перерозподіл тиску, який діє на ділянки підвищеного ризику

Для чого застосовується?	Профілактика й лікування пролежнів у пацієнтів з обмеженнями рухливості та порушеннями чутливості
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	Настанова 00292. Профілактика і лікування пролежнів https://cutt.ly/vwmpcJbp

Розтин паратонзиллярного абсцесу

Визначення показів до розтину паратонзиллярного абсцесу на первинній ланці медичної допомоги з подальшим очищенням паратонзиллярного абсцесу за допомогою аспірації та дренивання

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Лікування гострого стану паратонзиллярного абсцесу</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна та післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Лекція, тренінг, стажування у ЛОР-відділенні із виконанням маніпуляції</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Паратонзиллярний абсцес: діагностика і лікування https://cutt.ly/gwmpheX4</p> <p>Настанова 00009. Дренування паратонзиллярного абсцесу https://cutt.ly/VwmpheL1</p> <p>Настанова 00007. Фарингіт і тонзиліт https://cutt.ly/Awmphe57R</p>

Серцево-легенева реанімація (СЛР)

28

СЛР

Серцево-легенева реанімація

Невідкладна допомога потерпілому із зупинкою серця

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Відновлення серцевої діяльності</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Тренінг</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Перша допомога в разі непритомності. Серцево-легенева реанімація https://cutt.ly/hvN4c6Q</p> <p>Перша допомога у разі непритомності. Як перевернути постраждалого на бік https://cutt.ly/Xwmo21gX</p>

Тимпаноцентез

Розріз барабанної перетинки для вилучення рідини й подальшої діагностики

Для чого застосовується?	Зменшення тиску в середньому слуховому проході
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг, стажування в ЛОР-відділенні
Посилання на корисні джерела	<p>Тимпаноцентез на прикладі 12-місячної дитини https://cutt.ly/AvN4z7L</p> <p>Тимпаноцентез у дітей з гострим середнім отитом https://cutt.ly/yvN4lqF</p>

ІНШІ

ВАЖЛИВІ

НАВИЧКИ

Вакцинація

Імунопрофілактика за допомогою введення в організм антигенного матеріалу

Для чого застосовується?	Запобігання інфекційним захворюванням або їх ускладненням за допомогою вакцинації
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Лекції, практичні заняття, тренінг щорічно

Посилання на корисні джерела

Керівництво з проведення вакцинації
<https://cutt.ly/8wdgVX18>

Як правильно робити внутрішньошкірну ін'єкцію
<https://cutt.ly/TwdjjP7d>

Як правильно робити внутрішньом'язову ін'єкцію
<https://cutt.ly/ywdjkbjM>

Як вводити пероральну вакцину
<https://cutt.ly/Rwdjl6Nc>

Онлайн-курс «Основи безпеки вакцин»
<https://cutt.ly/Qwdjd7cW>

Імунопрофілактика інфекційних хвороб
<https://cutt.ly/7wdg1ABA>

Як правильно робити підшкірну ін'єкцію
<https://cutt.ly/4wmopLW9>

Використання ІСРС-2

Міжнародна класифікація аспектів сімейної медицини, таких як причини звернення та проблеми зі здоров'ям

Для чого застосовується?	Систематичний збір і впорядкування клінічної інформації у сфері первинної медичної допомоги
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

ІСРС-2 – Українська міжнародна класифікація ПМД, друге видання
<https://cutt.ly/iWirze2>

Клінічне розуміння міжнародної класифікації первинної медичної допомоги ІСРС-2. Інформаційні матеріали для лікарів первинної медичної допомоги
<https://cutt.ly/QwdIHJmk>

Міжнародна класифікація первинної допомоги
<https://cutt.ly/BWoriW5>

Відмова від куріння: модель трьох «А»

3

3-А

Відмова від куріння: модель трьох «А»

Коротка консультація з метою збільшення кількості спроб кинути курити серед курців

Для чого застосовується?	Для мотивації та підтримки бажання пацієнта відмовитися від куріння в межах короткої консультації, не завдаючи шкоди стосункам із пацієнтами. Модель передбачає три етапи: розпитати (A sk), порадити (A dvice), діяти (A ct)
На якому освітньому рівні формується?	Післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Як працює модель
<https://cutt.ly/Dwd3xVT0>

Досвід лікарів загальної практики щодо застосування моделі дуже коротких порад у лікуванні тютюнової залежності
<https://cutt.ly/owd3xkPz>

Адаптація моделі Very Brief Advice (VBA) щодо куріння для використання в умовах обмежених ресурсів: досвід проекту FRESH AIR
<https://cutt.ly/xwd3xwSk>

Дотримання ХОЛОДОВОГО ЛАНЦЮГА

Безперервно функційна система, що забезпечує оптимальний температурний режим зберігання і транспортування на всіх етапах переміщення вакцин, анатоксинів та алергену туберкульозного від підприємства-виробника до споживача

Для чого застосовується?	Збереження показників якості, ефективності та безпечності препаратів
На якому освітньому рівні формується?	Післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Що таке холодний ланцюг вакцини?

<https://cutt.ly/iwdh5n2k>

Якої температури повинні бути вакцини?

<https://cutt.ly/Vwdji9Bk>

Що повинні робити медичні працівники, щоб підтримувати холодний ланцюг

<https://cutt.ly/MwdhzxBb>

Розрахунок місткості обладнання холодного ланцюга для зберігання вакцин

<https://cutt.ly/LwdjuEg4>

Що робити, коли температура в холодильнику занадто висока чи занадто низька

<https://cutt.ly/lwdjpZ6v>

Інтегроване ведення дітей

Комплексний підхід до охорони здоров'я дітей віком до п'яти років, центром якого є здоров'я дитини в цілому. Цей підхід включає як профілактичні, так і клінічні компоненти, спрямовані на поліпшення якості медичної допомоги дітям

Для чого застосовується?	Надання якісних медичних послуг дітям у закладах первинної медичної допомоги, поліпшення психофізичного розвитку дітей віком до п'яти років, зниження рівнів захворюваності та дитячої смертності, необґрунтованої госпіталізації, поліпрагмазії, а також підвищення рівня обізнаності батьків щодо особливостей догляду за дитиною
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Лекції, практичні заняття, стажування у відділенні неонатології та педіатрії

Посилання на корисні джерела

Ведення найбільш поширених станів у дітей віком до 5-ти років

<https://cutt.ly/9wmiHeV5>

Настанова 01131. Фізикальне обстеження новонародженої дитини

<https://cutt.ly/6wmiJcWn>

Настанова 00577. Медичні огляди дитини в закладі охорони здоров'я

<https://cutt.ly/YwmiHGDI>

Інфекційний контроль

Комплекс заходів, спрямованих на профілактику захворювання під час медичної маніпуляції в медичному закладі чи поза ним

Для чого застосовується?	Запобігає шкоді для пацієнтів та медичних працівників від інфекцій, яких можна уникнути
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття

Посилання на корисні джерела

Навчальне відео з профілактики інфекцій
<https://cutt.ly/TwdlgbnW>

Організація поводження з медичними відходами
<https://cutt.ly/dwmibeZg>

Профілактика та боротьба з інфекціями: найкращі практики
<https://cutt.ly/iwdlg7dh>

Організація профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я
<https://cutt.ly/9wmmvm8T>

Курс з інфекційного контролю
<https://cutt.ly/8wdlTmfH>

Настанова 00046. Контакт з кров'ю та іншими біологічними рідинами пацієнта при виконанні професійних обов'язків
<https://cutt.ly/Bwminesj>

Консультавання з питань грудного вигодовування

Підтримка та допомога у налагодженні грудного вигодовування, консультавання сімей з питань грудного вигодовування

Для чого застосовується?	Досягнення базових цілей успішності питань грудного вигодовування – раннє прикладання, виключно грудне вигодовування до шести місяців, тривалість грудного вигодовування до двох років і більше
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Лекції, тренінги, навчальні курси, практичні заняття

Посилання на корисні джерела

Протоколи АВМ з медицини грудного вигодовування

<https://cutt.ly/OwmolZXx>

The Global Breastfeeding Collective

<https://cutt.ly/swmoP5Hz>

Настанова 00566. Грудне вигодовування: поради та труднощі

<https://cutt.ly/QwmoOrVT>

Міжнародне зведення правил збуту заміників грудного молока

<https://cutt.ly/PwmoSSw3>

Методика комунікації ISBAR

Стандартизована методика комунікації для організації клінічного передання інформації

Для чого застосовується?	Для клінічного передання, що полягає в обміні між медичними працівниками інформацією про пацієнта, яка супроводжує або передання контролю над пацієнтом, або передання відповідальності за нього
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття, тренінг

Посилання на корисні джерела

Навчання клінічному переданню за допомогою ISBAR
<https://cutt.ly/FwfuFWQ1>

Методика ISBAR для безпеки пацієнтів
<https://cutt.ly/MwfuZRzf>

Приклади застосування методики ISBAR
<https://cutt.ly/qwfuZZsr>

Приклади застосування методики ISBAR
<https://cutt.ly/ewfuCDCI>

Мотиваційне інтерв'ювання

Метод консультування, який допомагає пацієнту подолати амбівалентність почуттів і знайти внутрішню мотивацію для зміни поведінки

Для чого застосовується?	Допомогти пацієнту змінити усталену поведінку, яка становить значний ризик для здоров'я
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Методика мотиваційного інтерв'ювання. Сприяння зміні поведінки на ПМД
<https://cutt.ly/qwdPPIWf>

Огляд мотиваційного інтерв'ювання
<https://cutt.ly/nwdPScjZ>

Лекція «Мотиваційне інтерв'ювання» частина 1
<https://cutt.ly/UwdPOsuo>

Лекція «Мотиваційне інтерв'ювання» частина 2
<https://cutt.ly/KwdPO3Z8>

Настанова 01142. Роль мотиваційного інтерв'ю у лікуванні та модифікації способу життя
<https://cutt.ly/iwmYEpyL>

Превенція

Дії, спрямовані на запобігання хворобі до її настання

Для чого застосовується?	Для усунення або зменшення ризиків захворювання, ранньої діагностики, раннього лікування та обмеження ускладнень
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття

Посилання на корисні джерела

Скринінгові програми:
короткий посібник
[https://cutt.ly/
HwmzbnzU](https://cutt.ly/HwmzbnzU)

Призначення фармакотерапії

Лікування та профілактика за допомогою лікарських препаратів

Для чого застосовується?	Для правильного використання лікарських препаратів у лікарській практиці з метою лікування та профілактики
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Лекції

Посилання на корисні джерела

Настанова 00880. Екологія використання протимікробних засобів
<https://cutt.ly/Ywmu5Gut>

Настанова 00468. Перегляд режиму терапії лікарськими засобами у пацієнтів похилого віку
<https://cutt.ly/2wmiw0zv>

Настанова 00881. Настанови з антибактеріальної терапії
<https://cutt.ly/lwmu6MEh>

Принципи дистанційного консультування

Медичне консультування пацієнта з використанням засобів дистанційного зв'язку, як-от відеоконференції та електронні повідомлення

Для чого застосовується?	Надання медичної допомоги (консультування, діагностика, лікування) дистанційно
На якому освітньому рівні формується?	Післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	Як діяти сімейному лікарю, коли потрібно працювати з пацієнтом дистанційно? https://cutt.ly/uwdFtrsX

Принципи медицини, заснованої на свідченнях

Сумлінне, чітке й виважене використання найкращих сучасних свідчень для прийняття рішень щодо лікування окремих пацієнтів, яке передбачає комбінацію найкращих наукових даних, цінностей пацієнта та клінічного досвіду лікаря

Для чого застосовується?	Для пошуку наявної інформації, оцінювання її достовірності й рішення щодо застосування отриманих результатів до своїх пацієнтів
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	Вступ до медицини, заснованої на свідченнях https://cutt.ly/xwdLCRхu

Стерилізація обладнання

Знищення всіх мікроорганізмів на поверхні або всередині виробу медичного призначення

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Для запобігання переданню захворювань, пов'язаних з використанням виробу медичного призначення</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна та післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Практичне заняття</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Відеоінструкція з дезінфекції предметів медичного призначення та приміщень https://cutt.ly/hwfrw0V4</p> <p>Очищення, дезінфекція та стерилізація гнучкого ендоскопа https://cutt.ly/bwfrw6Da</p> <p>Онлайн-курс «Основи репроцесингу медичних виробів та структура центрального стерилізаційного відділення» (ВООЗ) https://cutt.ly/iwfreure</p>

Транспортування пацієнтів

Переміщення пацієнта в ліжку або з однієї поверхні на іншу, наприклад з ліжка на ноші чи на візок

Для чого застосовується?	Для переміщення пацієнтів, нездатних до самостійної зміни положення тіла та переміщення
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття, тренінг

Посилання на корисні джерела

Техніки транспортування пацієнтів

<https://cutt.ly/Mwfrec8I>

Відеоінструкція з переміщення лежачих хворих з ліжка

<https://cutt.ly/2wfreEYN>

Сучасні способи переміщення пацієнтів. Досвід медичної сестри паліативної служби

<https://cutt.ly/hwh16DbP>

Як безпечно перенести пацієнта з ліжка за допомогою пояса для підтримки і переміщення

<https://cutt.ly/swh0qowK>

Тріаж

Визначення пріоритетності надання допомоги пацієнтам на основі хвороби / травми, її тяжкості, прогнозу та доступності ресурсів

<p>Для чого застосовується?</p>	<p>Прийняття рішення щодо порядку прийому, лікування та переадресації пацієнтів</p>
<p>На якому освітньому рівні формується?</p>	<p>Додипломна та післядипломна освіта</p>
<p>Як саме формується?</p>	<p>Тренінг</p>
<p>Посилання на корисні джерела</p>	<p>Алгоритми сортування: приклади https://cutt.ly/LwdPdkvP</p> <p>Тріаж на ПМД https://cutt.ly/hwdPsNPM</p> <p>Рекомендації із сортування в разі масового ураження https://cutt.ly/GWo9vm9</p>

Формулювання діагнозу

Висновок, що робиться в результаті діагностичного процесу і містить назву захворювання, яке відображає його сутність

Для чого застосовується?	Визначення потенційної проблеми зі здоров'ям, яка спричинила поточний стан пацієнта
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	Клінічне мислення https://cutt.ly/AwdD5RO3

ПІСЛЯМОВА

Коли Абетка була майже завершена, ми надіслали останню версію всім тим фахівцям, які брали участь у складанні списку клінічних навичок для первинки і були дотичні до співстворення інших елементів Абетки. І вкотре отримали не менш змістовний і глибокий зворотний зв'язок. Надзвичайно вдячні за небайдужість і за те, що професійна спільнота переймається релевантністю матеріалів, вдумливо пропонує поліпшення, прогнозує різноманітні сценарії та ситуації, де Абетка може бути корисною.

Частково ми змогли інтегрувати зауваження і побажання в найостаннішу версію Абетки 1.0. Лишилася частина коментарів, які не були інтегровані. Чому? Бо вони стосувалися принципових рішень, якими ми керувалися, коли готували Абетку. Власне, ми б хотіли такі рішення, а іноді – напрями для розвитку Абетки 2.0 у майбутньому викласти тут. Можливо, вони стануть у пригоді як користувачам Абетки, так і тим, хто візьметься за другу – більш розширену і поглиблену версію документа.

Я розумію, що така Абетка потребуватиме постійного перегляду. Ці оновлення потрібно запланувати і прописати. Це заохотить практиків до пропозицій і зменшить кількість невивірених критиків

Олександра Палагіцька

Керуючись цитатою «є ідеальні дисертації, а є завершені й захищені», ми ставимо тимчасово крапку на спробах поліпшити й додати щось в Абетку і все ж таки випустити її в життя і для вашого користування.

Немає розмежування навичок, якими має володіти лікар та медсестра.

Мар'ян Гребеник від колективу кафедри

Ми сприймаємо надання медичної допомоги на первинній ланці як командну роботу, де на рівні закладу, на рівні лікар – медична сестра приймаються рішення, хто і які послуги надає. Ви можете про це почути на відео-презентації [Абетки](#). Ми спостерігаємо, що такий підхід є прийнятним і розвивальним для надавачів медичної допомоги на первинній ланці: управлінці інтегрують Абетку в практику як для професійного розвитку колег, так і для створення нових можливостей для медсестер, які зацікавлені розвиватися й надавати ширший спектр допомоги тощо. Такий підхід працює на користь пацієнтам, громадам.

Україно-швейцарський проєкт «Розвиток медичної допомоги» також застосовує Абетку для опитувань щодо потреби в тренінгах, а також у плануванні тренінгів для лікарів, медичних сестер, команд первинки.

На початку роботи над Абеткою ми керувалися Наказом МОЗ України № 504 від 19.03.2018, але в процесі завершення роботи над Абеткою було розпочато обговорення щодо внесення змін у Наказ. Ми частково відчуваємо свою причетність до початку чи інтенсифікації діалогу про ролі та їхній розподіл на ПМД. Тож схоже, що робота над документом сприяє оновленню запитів, орієнтації в сучасних потребах медичної спільноти.

«Принципи медицини, заснованої на свідченнях». Ідеться про доказову медицину?

Мар'ян Гребеник від колективу кафедри

«Медицина, заснована на свідченнях», – більш коректний український аналог терміна «evidence-based medicine». Гуляєв Дмитро Валерійович вказує на термін у його статті¹, а також у рубриці «МЗС» для подкасту «Намацальна медосвіта» → <https://li.sten.to/lczssaxw>

«На початку 1990-х років один із засновників цієї концепції Гордон Гайатт шукав для запровадженого в Макмастерському університеті Онтаріо, Канада, курсу з критичного аналізу наукової медичної інформації назву, яка привернула б увагу потенційних студентів. Перша запропонована ним назва 'scientific medicine' виявилася неприйнятною для медичної спільноти. Це формулювання розцінили як зухвале опозиціонування до звичайної медицини, що звинувачує її у ненауковості. Тож у 1991 році Гайатт оприлюднив односторінкову статтю під назвою «Evidence-Based Medicine», що відкрила нову еру у світовій медицині → <https://bit.ly/3hqz5iB>

Основи медицини, заснованої на свідченнях, швидко поширилися світом у тому числі й у пострадянському просторі під некоректною російськомовною назвою «доказательная медицина», яка надалі прижилася і в Україні як «доказова медицина». Про використання слова «доказ» можна було б подумати, якби в англійській мові було слово «proof», що перекладається українською як «доказ, доведення». Якщо звернутися до тлумачного словника Collins, стає очевидно, що слово «доказ» і «свідчення» геть не синонімічні попри спорідненість визначених ними понять. Слово «evidence» перекладається передовсім як «свідчення», «підстава», «дані». **Серед науковців є певна згода, що стандартом оцінювання наукової теорії є свідчення *evidence*, а не доказ *proof*. А наукові знання гіпотетичні й тимчасові. Тож у науці немає такої речі як «остаточно доведене знання», а відповідно, не може бути й беззаперечних доказів».**

¹ Гуляєв, Д. (2021). Що не так з «доказовою інсультною медициною»: Особисті міркування про медицину інсульту, засновану на наукових свідченнях, в Україні. Судинні захворювання головного мозку, №3-4, с.20-48. <https://bit.ly/3lqwfo8>

Однак «медицина, заснована на свідченнях», – не просто наявність чи відсутність свідчень, а набагато ширше поняття, в структуру якого входять ще два рівнозначно важливі компоненти. Розберімося в усіх трьох взаємодоповнюваних складових, що формують «медицину засновану на свідченнях»:

- дані, свідчення, наукові підстави, результати наукових досліджень зазвичай рандомізованих плацебо-контрольованих клінічних досліджень, проведених із долученням достатньої кількості пацієнтів і результати яких не викликають сумніву щодо ефективності медичних інтервенцій, метааналізи чи клінічні настанови: наприклад, ресурс Кокрейнівської бібліотеки → <https://www.cochranelibrary.com/>;
- цінності й преференції пацієнтів і пацієнок, які керуються інформованим, зваженим рішенням стосовно свого здоров'я, на основі вичерпної інформації отриманої від лікаря;
- клінічна експертиза лікаря чи лікарки, свідчення, отримані під час опитування й огляду пацієнта чи пацієнтки й урахування ресурсів ЗОЗу, в якому відбувається надання медичної допомоги.

Отже, «медицина, заснована на свідченнях» – не про набір знань, не про переказ статей і точно не про зазубрювання алгоритмів. Вправні фахівці, які керуються принципом «evidence-based medicine», розуміють, яких саме свідчень потребує певна клінічна ситуація, знають, де та як їх шукати, можуть критично оцінити й інтегрувати у свою роботу знайдені свідчення, вміють комунікувати з пацієнтами, поважають їхній поінформований вибір та враховують їхні цінності й преференції.

Дуже сподобалось відео «Як тлумачити ЕКГ: метод п'яти кроків», дуже харизматично, доступно, я аж на цей ютуб-канал підписалась

Юлія Турпакова

Також пропонуємо додати до переліку навичок: видалення кліща та алгоритм наступних дій; огляд та пальпація молочної залози (не в рамках загального огляду, а саме як окреме обстеження з особливим акцентом стосовно онконастороженості).

Мар'ян Гребеник від колективу кафедри

Ми застосовували підхід «укрупнення» або згрупування клінічних навичок у більшій для першої версії Абетки. Так, видалення кліща можна віднести до малих хірургічних втручань (Ведення – 20.МХВ), а пальпацію молочної залози – до «Огляду посистемного», а також «Превенції».

ЩО ВАРТО ДОДАТИ В АБЕТКУ 2.0? ВАШІ ПРОПОЗИЦІЇ

Сучасні військові реалії вимагають нових навичок у реабілітації. І це, можливо, новий розділ в Абетці. Такий розділ треба опрацювати окремо відповідним фахівцем.

Олександра Палагіцька

Хотілося б, щоб до кожної навички було додано ще й покроковий стандартизований алгоритм її виконання, а також посилання на нормативні документи (протоколи / накази / настанови тощо), якими їх виконання регламентується. Також у розділі «посилання на корисні джерела» значна частина рекомендацій відеоматеріалів є лише в англійському варіанті без українського перекладу.

*Мар'ян Гребеник
від колективу кафедри*

Варто робити посилання на клінічні настанови (наприклад, які були адаптовані з фінських настанов), адже сімейні лікарі України наголошують на їхній великій користі. Я вважаю, що

має бути чіткий зв'язок між «елементами навичок» та відповідними настановами тощо. Наприклад, у рядку «посилання на корисні ресурси» для кожного «елемента» варто додати посилання на настанову.

Мартин Рааб

Рядки «на якому рівні освіти вона формується?» та «як вона формується» видаються дещо «мізерними» та «скупими». Тут варто додати більше «м'яса до кісток». Здебільшого йдеться про «практичну підготовку». Наприклад, освітяни могли б додати більше конкретики в опис необхідної «практичної підготовки» (наприклад, мінімальний час практики або час, протягом якого відпрацьовується певна навичка; аспекти коучингу, наставництва; використання лабораторій навичок порівняно з тренуваннями навичок «біля ліжка» пацієнта; посилання на сценарії розвитку клінічних навичок (в ідеалі має існувати «каталог різ-

них сценаріїв тренування», розроблений різними симуляційними центрами і наданий у розпорядження інших симуляційних центрів). Можливо, було б також добре зазначити для кожного елемента «необхідне основне обладнання та пристрої».

Мартин Рааб

Варто також зробити цю періодичну таблицю клінічних навичок «клікабельною»: наприклад, якщо ви наведете курсор на «елемент», отримаєте його подальший опис / посилання на нього.

Мартин Рааб

Ми говоримо лише про «навички». Але загальне рівняння має такий вигляд: КОМПЕТЕНТНІСТЬ = ЗНАННЯ + ВМІННЯ / НАВИЧКИ + СТАВЛЕННЯ. Документ повністю фокусується на терміні «вміння», проте варто додати, які знання необхідні для реалізації навичок.

Мартин Рааб

Тож ми свідомі, що Абетка 2.0 чи інший подібний документ можна розширити, поглибити, поліпшити, а може, й застосувати інший підхід до його написання. Але Абетка 1.0 зробила свою роботу – систематизувала потрібні для медичних працівників первинної ланки клінічні навички та дала можливість їх вивчення – торувала дорогу до сучасних підходів формування знань. Якщо ви хочете доєднатися до команди авторів Абетки 2.0 або взяти лідерську роль на себе – запрошуємо вас до співпраці. Для цього заповніть [форму](#). Чекаємо на вас!

Базовий чек-лист гідності для медпрацівників

Пацієнти можуть запам'ятати на все життя необережне слово, звернення, погляд або ще якусь дрібничку. Ці, здавалося б, прості речі можуть стати вирішальними в житті пацієнта! Адже після невдалого досвіду він або вона можуть перестати звертатися за медичною допомогою та шукати порятунку в сумнівних альтернативних методах чи самолікуванні. Аби цьому запобігти – нагадуємо прості та універсальні правила, які допоможуть уникнути багатьох проблем і непорозумінь з пацієнтами та вибудувати взаємну довіру. Цей чек-лист є частиною посібника «Людяність та емпатія в охороні здоров'я».

<https://cutt.ly/ZwT9fE4p>

Загальна практика- сімейна медицина. Посібник для освітян

Цей посібник містить навчально-методичні матеріали курсу «Загальна практика-сімейна медицина», що викладається для студентів додипломної освіти. Матеріали курсу створені в тандемі лікарів-практиків і медичних освітян, відповідають потребам спеціальності й наведені в форматі, зручному для викладання. Рекомендуємо розглядати посібник як конструктор – ви можете використати всі його частини, а можете запозичити формати, навчальні матеріали, симуляційні сценарії й запровадити їх при викладанні. У матеріалах курсу детально описані компетентності, які студенти зможуть опанувати під час навчання, навчальні цілі, тематичний план, матеріали кожного заняття, наведені описи практичних завдань, навчальних кейсів, симуляційних сценаріїв, тестових завдань тощо. Також запропоновані рекомендації щодо використання різноманітних форматів, проведення чекіну, мозкового штурму або роботи з кейсами.

Групи рівних

Групи рівних – це регулярні зустрічі групи фахівців одного рівня, з однаковою посадою, які, використовуючи структуровані підходи до обговорення, аналізують професійні ситуації, складні клінічні або організаційні випадки, діляться знаннями, обмінюються досвідом, будують професійні зв'язки з колегами.

Віднедавна групи рівних вже є офіційним форматом безперервного розвитку з нарахуванням балів (Постанова КМУ №1036 від 29.09.2023). Тож слідкуйте за анонсами навчання на фейсбук-сторінці україно-швейцарського проекту «Розвиток медичної освіти».

<https://cutt.ly/ZwT9zJFd>

<https://cutt.ly/5wT9ciHT>

Менторство в охороні здоров'я: бути професіоналом

Цей курс створений для практикуючих лікарів і лікарток, які вже є чи планують бути менторами під час здобуття клінічних навичок лікарів, майбутніх лікарів (з фокусом на лікарях-інтернах) під час практичної частини підготовки в інтернатурі. Курс також буде корисним для освітян й освітянок, які викладають клінічні дисципліни на старших курсах медичних ЗВО, та/або навчають лікарів і лікарток під час проведення різних освітніх форматів безперервного професійного розвитку. Курс допоможе зрозуміти основні принципи навчання дорослих, усвідомити ролі менторів і ролі та потреби менти.

<https://cutt.ly/zwT3Srt5>

Симуляційні підходи в медичній освіті: міжнародний досвід

Цей курс створений для медичних освітян, які викладають клінічні дисципліни в медичних і медсестринських ЗВО, залучені або бажають долучитися до викладання клінічних навичок в симуляційних центрах та лабораторіях клінічних навичок. Курс допоможе скласти уявлення про симуляційні підходи в медичній освіті для організації роботи симуляційного центру та їх застосування у викладацькій практиці.

<https://cutt.ly/TwT3DpnP>

Керівник проєктного офісу:

Лідер проєкту:

Др. Тетяна Черниш,
tetiana.chernysh@mededu.org.ua

Мартін Рааб, керівник відділу
Швейцарський центр міжнародного здоров'я,
Швейцарський інститут тропічного
і громадського здоров'я

Swiss Tropical and Public Health Institute
(Swiss TPH)
Kreuzstrasse 2, 4123 Allschwil, Switzerland
martin.raab@swisstph.ch

Контакти офісу в м. Київ:

вул. Лютеранська, 6Б, кв. 43,
01001 Київ, Україна

Телефон:

+380 44 384 10 09

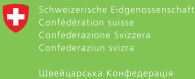
www.mededu.org.ua

[www.facebook.com/
MedEduUkraine/](https://www.facebook.com/MedEduUkraine/)

[youtube.com/channel/
UCuzomB6fdx05qaGhdXiyfGg](https://youtube.com/channel/UCuzomB6fdx05qaGhdXiyfGg)

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Швейцарська Конфедерація

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

Бенефіціар проєкту

Swiss TPH
Swiss Tropical and Public Health Institute,
Schweizerisches Tropen- und Public Health-Institut

РОЗВИТОК
МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ
українсько-швейцарський
проєкт

Академія
Наук і
Медицини
України

Ця публікація видана в рамках реалізації україно-швейцарського проєкту «Розвиток медичної освіти», який виконується в Україні Швейцарським інститутом тропічного і громадського здоров'я (Swiss TPH) за підтримки Швейцарії через Швейцарську агенцію розвитку та співробітництва (SDC). Погляди й ідеї, представлені в цьому документі, належать автору(-ам) і не обов'язково відображають погляди партнера з розвитку.

© Україно-швейцарський проєкт «Розвиток медичної освіти», 2024